

N:o 38.

Af herr **Alin**, om anslag till upprätthållande af rikets neutralitet.

I det anförande till statsrådsprotokollet af den 12 dennes, som åtföljer Kongl. Maj:ts till innevarande års Riksdag aflåtna nådiga proposition om statsverkets tillstånd och behof, har herr statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet ansett sig böra, i fråga om de extra anslagen till landtförsvaret, för Kongl. Maj:t framhålla angelägenheten deraf, att i främsta rummet de försvarsanstalter tillgodoses, hvilka, derest vårt land af en eller annan orsak skulle finna sig nödsakadt att med väpnad hand skydda sin neutralitet, torde komma att för detta ändamål företrädesvis tagas i anspråk.

Som skäl härför framhåller departementschefen med styrka den af historien bekräftade sanningen, att en s. k. neutralitetsförklaring icke kan inskränkas till ett blott tillkännagifvande af det neutrala landet, att det har för afsigt att ej inblanda sig i det krig, som hotar att utbryta eller redan utbrutit, utan att denna förklaring måste, framför allt om kriget föres i närheten, åtföljas af verkliga rustningar, hvarigenom nämnda land, sina folkrättsliga pligter likmätigt, sätter sig i stånd att, der så erfordras, med våld hindra de krigförande magterna att, för befordrande af sina syften, beträda dess område eller tillgodogöra sig dess hjälpkällor.

Enligt den utredning, som på Kongl. Maj:ts uppdrag af särskildt utsedde sakkunnige blifvit verkställd, skulle, enligt herr departementschefens uppgift, hvad Sverige vidkommer, vid dylika rustningar erfordras 9 à 10 millioner kronor endast för sådana behof — såsom försättande i försvarsgiltigt skick af landets gränsfästningar, anskaffande af fästningsartilleriemateriel och upprättande af nya fasta försvarsanstalter

m. m. dylikt —, som äro af beskaffenhet att kunna genom extra anslag tillgodoses. Beloppet, yttrar departementschefen vidare, skall måhända synas oväntadt stort, men det kan icke förnekas, att, frånsedt de ofta framhållna bristerna i det lefvande försvarets organisation, äfven arméns materiel och framför allt fästningarne och deras bestyckning icke befinna sig i ett med motsvarande materiel i Europas öfriga länder jemförligt skick; och det torde utan svårighet inses, att vid en eventuel mobilisering för neutralitetens upprätthållande beskaffenheten af det döda försvaret måste komma att erhålla en synnerligen stor betydelse.

Under liknande förhållanden i andra länder har man, i känslan af de stora faror, uppskof med fyllandet af bristerna i försvarsmaterielen kan framkalla, ej skytt att för densammas komplettering och förbättring använda lånta medel. Då emellertid, såsom departementschefen yttrar, ett dylikt tillvägagående icke lär hos oss böra ifrågasättas, och nämnda behof sålunda måste fyllas med de jemförelsevis mindre anslag, som i den årliga budgeten kunna för dem afsättas, så finner sig departementschefen böra inskränka sig till att föreslå, att anslag denna gång äskas endast till fullbordande och förbättring af de fasta försvarsanstalter, som redan finnas till skydd för vissa särskildt hotade punkter i vårt land.

I den nådiga propositionen äskas anslagsbelopp, hvilka för båda försvarsdepartementens hufvudtitlar lära tillsammans uppgå till ungefär 500,000 kronor af den ofvan angifna summa af 9 à 10,000,000 kronor, som, enligt verkställd utredning, är oundgängligen erforderlig för att rikets neutralitet under ett eventuelt krig skall kunna upprätthållas. Om ifrån sistnämnda summa skulle afdragas de, enligt hvad ifrån tillförlitligt håll uppgifvits, deri inberäknade kostnaderna för de mobiliserade truppernas utrustning med hvad som ännu kan felas i full utrustning med persedlar, fordon, hästar, äfvensom kostnaderna för deras transport och underhåll till och med den dag de inträffa å bestämelseorten, eller tillsammans 3,000,000 kronor, så återstå i rundt tal 6,500,000 kronor såsom nödiga för att fylla de återstående af de behof, som enligt ofvan nämnda utredning oundgängligen måste fyllas för att vårt försvar skall vara försatt i det skick, att en neutralitetsförklaring med sannolikhet kan väntas blifva respekterad.

Då helt visst alla måste anse det såsom folkets och dess representanters dyrbaraste pligt att sörja därför, att landets fred och frihet värnas genom att dess neutralitet under ett eventuelt krig varder uppehållen, torde det icke böra betviflas, att Riksdagen, sedan den genom herr statsrådets och chefens för landtförsvarsdepartementet ofvan citerade

yttrande till statsrådsprotokollet blifvit underrättad om det verkliga behovet, skall känna sig manad att göra hvad på den beror, för landet skall sättas i stånd att fullgöra de folkrättsliga förpligtelser, som en neutralitetsförklaring ålägger, och således anvisa medel till härför nödiga åtgärder.

Anvisandet af nu ifrågavarande penningebelopp synes vid innevarande riksdag så mycket mindre böra möta svårigheter, som erforderliga medel finnas tillgängliga i det öfverskott, som beräknats uppstå å 1890 års statsreglering, till belopp af 7,094,000 kronor, hvilka, såsom af det Kongl. Maj:ts nådiga proposition åtföljande utdrag af statsrådsprotokollet i finansärenden för den 12 dennes framgår, enligt herr statsrådets och chefens för finansdepartementet åsigt kunna utan olägenhet redan nu tagas i anspråk, derest omständigheterna skulle dertill föranleda.

På grund af hvad nu är anfördt har jag ansett min pligt bjuda att värdsamt hemställa,

att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts disposition ställa en summa af 6,500,000 kronor att — om Kongl. Maj:t så pröfvar lämpligt och nödigt, redan under innevarande år — användas till sådana åtgärder, som, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den i herr statsrådets och chefens för landtförvarsdepartementet anförande till statsrådsprotokollet i landtförvarsärenden af den 12 innevarande januari omnämnda utredning, af Kongl. Maj:t pröfvas oundgängligen nödvändiga för att kunna upprätthålla rikets neutralitet i händelse af krig i dess närhet.

Anhålles värdsamt om denna motions remitterande till statsutskottet, som icke torde sakna tillfälle att erhålla tillgång till de handlingar, hvilka må finnas vara nödiga för utredning af det behof, som i motionen beröres.

Stockholm den 29 januari 1891.

Oscar Alin.